

Uzasadnienie

do projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000

Projekt z dnia 22.07.2019 r.

1. Potrzeba i obowiązek wydania aktu prawnego

Sporządzenie planu lub planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej wynika z przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2214 z późn. zm.).

Ustawa wdraża do polskiego prawodawstwa Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającą ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014 r., str. 135), zgodnie z którą państwa członkowskie UE zostały zobowiązane do opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich – w terminie do dnia 31 marca 2021 r.

Celem przyjęcia aktu jest stworzenie narzędzia dla koordynacji funkcjonalnej i przestrzennej działań, w szczególności dotyczących realizacji przedsięwzięć na obszarach morskich w sposób zrównoważony, tj. aby:

- zapewnić efektywne wykorzystanie ich cech, zasobów i właściwości dla różnych celów społecznych i gospodarczych;
- ograniczyć konflikty między użytkownikami oraz z otoczeniem;
- zapewnić trwałość nieodnawialnych zasobów i procesów przyrodniczych w perspektywie obecnego i kolejnych pokoleń.

Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000, zwany dalej „planem”, został przygotowany wspólnie przez dyrektorów urzędów morskich w Szczecinie, Słupsku i Gdyni, tak aby zapewnić spójność zagospodarowania przestrzennego całego obszaru objętego planem. Plan obejmuje całość wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej pod jurysdykcją polskiej administracji morskiej, z wyłączeniem wód portów i trzech zalewów, dla których, ze względu na skalę konfliktów i intensywność oddziaływań między lądem i morzem zostaną sporządzone plany w większej skali, tak aby możliwe było ujęcie w nich zagadnień szczegółowych.

Plan ma na celu wsparcie zrównoważonego rozwoju w obszarach morskich m.in. przez wskazanie obszarów i określenie sposobów współistnienia różnych sposobów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, tak aby kształtować w nich ład przestrzenny. Projekt planu zawiera rozstrzygnięcia warunkujące współistnienie różnych sposobów użytkowania obszarów morskich, przy zachowaniu możliwości realizacji zadań sektorów uznanych za priorytetowe we wspomnianych już

powyżej aktach prawnych i wymienionych poniżej dokumentach strategicznych oraz zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania poszczególnych akwenów.

W szczególności plan, zgodnie z założeniami koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), zapewnia efektywne wykorzystanie obszarów morskich i ich potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie:

Plan został przygotowany z uwzględnieniem następujących celów wynikających ze wspomnianych już powyżej aktów prawnych, KPZK 2030 oraz dokumentów strategicznych: Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Program rozwoju polskich portów morskich do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) - wsparcie zrównoważonego rozwoju w sektorze morskim z uwzględnieniem aspektów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym poprawy stanu środowiska i odporności na zmiany klimatu:

- a) zapewnienie obronności i bezpieczeństwa państwa;
- b) zapewnienie koordynacji działań podmiotów i sposobów wykorzystania morza, spójne zarządzanie obszaramiorskimi i nadmorskimi, w tym zasobami Morza Bałtyckiego;
- c) zwiększenie udziału sektora gospodarki morskiej w PKB oraz wzrost zatrudnienia w gospodarce morskiej;
- d) wzmocnienie pozycji polskich portów morskich, zwiększenie konkurencyjności transportu morskiego oraz zapewnienie bezpieczeństwa morskiego;
- e) oszczędne korzystanie z przestrzeni, pozostawiające możliwie wiele miejsca na przyszłość, w tym również nieznane obecnie, sposoby korzystania z morza.

Plan został sporządzony zgodnie z Zasadami Morskiego Planowania Przestrzennego HELCOM-VASAB oraz wytycznymi tych organizacji dotyczącymi planowania przestrzennego na obszarach morskich, w tym konsultacji i współpracy oraz podejścia ekosystemowego.

Przy konstruowaniu planu korzystano z informacji, sugestii i propozycji pochodzących z opiniowania i konsultacji publicznych.

Plan nie będzie ograniczał sektorów i działów administracji państwowej działających w obszarach morskich na podstawie przepisów odrębnych, które obowiązują na obszarze objętym planem. Znalazło to wyraz np. w rozstrzygnięciach planu odnośnie obronności i bezpieczeństwa państwa oraz ochrony przyrody i środowiska.

2. Przedstawienie rzeczywistego stanu w dziedzinie, która ma być unormowana

Planowanie przestrzenne rozwija się w Polsce od ponad 100 lat. Dotyczyło ono dotychczas tylko obszarów lądowych. Polskie obszary morskie, pomimo prowadzenia na nich coraz bardziej intensywnej i różnorodnej działalności, w tym wprowadzania trwałego, nie mającego charakteru tymczasowego zagospodarowania, nie były objęte planowaniem przestrzennym.

Pierwszym przyjętym krajowym dokumentem strategicznym nawiązującym do morskiego planowania przestrzennego jest KPZK 2030 - Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. 2012 poz. 252). KPZK 2030 włączyła w główny nurt rozważań na temat zagospodarowania przestrzennego kraju strefę morską, wcześniej nieobecną w strategicznych dokumentach poziomu krajowego.

Zmiany w przestrzeni morskiej realizowane były na podstawie szeregu różnych aktów prawnych (konwencje i porozumienia międzynarodowe, ustawy, w tym implementujące dyrektywy UE, rozporządzenia) przy pomocy różnych narzędzi (decyzje, przepisy porządkowe) wydawanych przez różne organy administracji rządowej. Znaczna część tych decyzji i przepisów oddziaływała na całość lub wyróżnione obszary morskie, niektóre z nich ograniczały na wiele lat lub trwale uniemożliwiały inny sposób użytkowania przestrzeni. Konkretne decyzje odnosiły się do wyszczególnionych tematycznie zagadnień – były to koncesje na poszukiwanie i eksploatację zasobów naturalnych, pozwolenia na lokalizację sztucznych wysp i konstrukcji, budowę nie lądowych urządzeń portowych, przystani i urządzeń dla turystyki, układanie kabli i rurociągów, organizację żeglugi, stałe lub czasowe zamykanie akwenów dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa, wprowadzanie regulacji w zakresie ochrony środowiska, w tym przyrody i dziedzictwa kulturowego, a także ochrony brzegów morskich.

Wybrane działania stosowane dotychczas dla realizacji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów morskich.

Minister Obrony Narodowej, jeżeli wymagają tego potrzeby obronności lub bezpieczeństwa państwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, w drodze rozporządzenia może ustanawiać na morskich wodach wewnętrznych oraz na morzu terytorialnym, zamykane na stałe albo na czas określony strefy zamknięte dla żeglugi i rybołówstwa, zaś pozaorskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym może ogłaszać strefy niebezpieczne dla żeglugi lub rybołówstwa.

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, może ze względu na bezpieczeństwo żeglugi, wyznaczyć na morzu terytorialnym trasy przepływu, systemy rozgraniczenia ruchu i zgłaszania pozycji statku, a także określić sposób sprawowania kontroli ruchu statków w tym systemie (strefy te uwidacznia się na mapach morskich).

Wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich wymaga uzyskania pozwolenia ustalającego ich lokalizację oraz określającego warunki ich wykorzystania na tych obszarach. Pozwolenie, po zaopiniowaniu przez określonych w przepisach ministrów, wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej dla przedsięwzięć planowanych, realizowanych lub eksploatowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, jak również na obszarze morskich wód wewnętrznych lub morza terytorialnego, jeżeli nie został przyjęty dla nich plan zagospodarowania przestrzennego i przedsięwzięcia te wymagają pozwolenia na budowę. Na obszarach morskich wód wewnętrznych lub morza terytorialnego, jeżeli nie został przyjęty plan i przedsięwzięcia te nie wymagają pozwolenia na budowę – pozwolenia wydaje właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego. Wokół sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń dyrektor właściwego urzędu morskiego może ustanowić strefy bezpieczeństwa, sięgające nie dalej niż 500 metrów od każdego punktu ich zewnętrznej krawędzi, chyba że zasięg strefy jest dozwolony przez powszechnie przyjęte normy prawa międzynarodowego lub zalecony przez właściwą organizację międzynarodową.

Układanie i utrzymywanie kabli lub rurociągów na obszarach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego wymaga uzyskania pozwolenia ustalającego lokalizację i warunki ich utrzymywania na tych obszarach. Pozwolenie, po zaopiniowaniu wniosku przez ministrów określonych w przepisach prawa (i organów samorządu lokalnego zgodnie z ich właściwością miejscową, jeśli elementy liniowej infrastruktury technicznej będą również przebiegały na odcinku lądowym), wydaje w drodze decyzji właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego. Pozwolenie wydawane może być na okres wskazany we wniosku, jednak nie dłuższy niż 35 lat. W wyłącznej strefie ekonomicznej decyzję w tej sprawie, po zaopiniowaniu wniosku przez ministrów określonych w przepisach prawa, wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Minister właściwy do spraw środowiska zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 868) udziela m.in. koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż, wydobywanie kopalin ze złóż znajdujących się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej. Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej albo wydobywanie węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej wymaga opinii Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w zakresie technicznych możliwości wykonywania działalności oraz zapewnienia jej bezpieczeństwa oraz Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw rybołówstwa, w zakresie lokalizacji obszaru prowadzenie zamierzonej działalności. Decyzje, które dotyczą morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego oraz pasa nadbrzeżnego, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego, zaś te które dotyczą wyłącznej strefy ekonomicznej, wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej. Koncesji udziela się na czas oznaczony, nie krótszy niż 3 lata i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca złożył wniosek o udzielenie koncesji na czas krótszy. Koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż udziela się na okres od 10 do 30 lat. Koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla udziela się na okres uwzględniający obowiązek prowadzenia po zamknięciu podziemnego składowiska dwutlenku węgla monitoringu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla przez okres nie krótszy niż 20 lat. Koncesja określa m.in. rodzaj i sposób wykonywania zamierzonej działalności, przestrzeń, w granicach której ma być ona wykonywana, czas na który jest wydawana, a także może określać inne wymagania dotyczące wykonywania działalności objętej koncesją, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska.

Dotychczasowe procedury stanowienia regulacji w zakresie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich nie zapewniały dostatecznie możliwości przeprowadzania pełnej analizy skutków przestrzennych dla innych funkcji i technologii korzystania z zasobów morza przed ich podjęciem. Procedury te nie zapewniały również wystarczającego udziału różnych zainteresowanych podmiotów, w tym udziału społecznego, na które mogły się przenosić skutki podejmowanych działań. Regulacje te były podejmowane w różnym czasie i na różny okres bez należytego uwzględnienia ich wzajemnego oddziaływania. Wykluczały lub ograniczały inne użytkowanie przestrzeni z uwagi na zajęcie obszaru i konieczność ustanawiania stref bezpieczeństwa. Konflikty często ujawniały się dopiero w trakcie lub po zrealizowaniu przedsięwzięć, a ich liczba i różnorodność stale wzrastała. W efekcie dochodziło do coraz liczniejszych sytuacji konfliktowych między podmiotami prowadzącymi działalność. Skutkiem tego było ograniczanie pozytywnych efektów społecznych, ekonomicznych i środowiskowych, które mogłyby występować w sytuacji zastosowania procesu planowania przestrzennego obszarów morskich. Istotne było też rozwijanie planowania przestrzennego na obszarach lądowych i szczególnej roli w nim jednostek samorządu terytorialnego, wyposażonych w podstawowe narzędzie tego planowania, jakim do tej pory był jedyny akt prawa miejscowego – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Zasadniczym krokiem prowadzącym do stworzenia narzędzi zapewniających skuteczną koordynację działań mających różnorodne skutki przestrzenne o charakterze społecznym, ekonomicznym i środowiskowym było przeprowadzenie w 2003 i 2015 roku zmian ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2214 z późn. zm.). Do ustawy wprowadzono także przepisy niezbędne do sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich nie wynikające bezpośrednio z dyrektywy 2014/89/UE, ale konieczne do jej pełnego wdrożenia. Są to przepisy regulujące przebieg linii podstawowej morza terytorialnego i granic polskich obszarów morskich oraz szczegółowa procedura uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich.

Dzięki tej zmianie uruchomiony został proces, za pośrednictwem którego właściwe organy analizują i organizują wykorzystanie obszarów morskich, aby osiągnąć cele ekologiczne, gospodarcze i społeczne przyczyniając się do realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

3. Regulowanie zagospodarowania i użytkowania przestrzennego obszarów morskich przy zastosowaniu planu zagospodarowania przestrzennego

Konstrukcja planu

Zarówno przepisy ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2214 z późn. zm.), zwanego dalej „Ustawą” jak i wydane na jej podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej (Dz. U. 2017 poz. 1025) zwanego dalej „Rozporządzeniem”, stanowią podstawę opracowania planu oraz wskazują na jego formę, zasięg przestrzenny oraz zakres merytoryczny.

Zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 37a ust. 1 Ustawy minister właściwy do spraw gospodarki morskiej¹ oraz minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa² w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: środowiska, gospodarki wodnej, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rolnictwa, rybołówstwa, transportu, wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej przyjmuje, w drodze rozporządzenia plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej.

Plan został sporządzony, zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 37a ust. 1 Ustawy, dla morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia, zasięg przestrzenny planu został określony poprzez współrzędne punktów załamania granic obszaru planu. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 i 4 Rozporządzenia, obszarowi objętemu planem nadano unikalny kod literowy planu POM, a akwenom kolejne unikalne numery.

Zgodnie z przepisem określonym § 4 ust. 1 Rozporządzenia, plan jest złożony z części tekstowej i części graficznej.

Część tekstowa planu zawarta jest w załączniku nr 1, obejmującym ustalenia ogólne obowiązujące na części lub całym obszarze objętym planem, oraz w załączniku nr 2, obejmującym rozstrzygnięcia szczegółowe dotyczące przeznaczenia poszczególnych akwenów oraz informacje o szczególnie istotnych uwarunkowaniach mających wpływ na przyszłe użytkowanie poszczególnych akwenów.

Załącznik nr 1, zwany dalej „Ustaleniami ogólnymi”, wskazuje zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1-3 Rozporządzenia rozstrzygnięcia obowiązujące na części lub całym obszarze objętym planem, dotyczące rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz kierunków rozwoju transportu i infrastruktury technicznej.

---

¹ Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej kieruje działem administracji rządowej – gospodarka morską, gospodarka wodna i rybołówstwo na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2324 oraz z 2018 r. poz. 100).

² Minister Inwestycji i Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Inwestycji i Rozwoju (Dz. U. z 2018 r. poz. 94 i 175).

W ustaleniach ogólnych w § 1 ust. 2 zdefiniowano użyte w planie pojęcia i terminy niezdefiniowane dotychczas w przepisach prawa:

- elementy liniowe;
- erozja morska;
- geodezyjne punkty charakterystyczne;
- infrastruktura morska około portowa;
- integralność dna morskiego;
- integralność siedliska;
- miejsca zagrażające bezpieczeństwu życia ludzkiego w odniesieniu do tworzenia kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpieli;
- obszar ochrony brzegu morskiego;
- podakweny;
- podwodne dziedzictwo kulturowe;
- przyszły rozwój;
- ryby komercyjne (przemysłowe);
- sposoby niezagrażające ekologicznej funkcji tarlisk i przeżywalności wczesnych stadiów rozwojowych ryb (ikry i larw) gatunków komercyjnych;
- system ochrony brzegu morskiego;
- sytuacja nadzwyczajna;
- sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia;
- transport;
- turystyka morska;
- turystyka nadmorska;
- uwarunkowany środowiskowo rozwój lokalny;
- wewnętrzna infrastruktura przyłączeniowa morskich farm wiatrowych;
- wielofunkcyjny rozwój gospodarczy;
- właściwy stan systemu ochrony brzegu morskiego;
- zewnętrzna infrastruktura przyłączeniowa morskich farm wiatrowych.

Nie definiowano następujących terminów oraz już obowiązujących ich definicji prawnych, określonych w przepisach ustawy upoważniającej oraz innych aktów normatywnych:

- akwakultura (art. 2 pkt 1a ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- akwen (§ 2 pkt 6 Rozporządzenia);
- badania naukowe (art. 2 pkt 3 ustawy o zasadach finansowania nauki);
- dobry stan środowiska wód morskich (art. 16 pkt 13 Prawa wodnego);
- funkcja podstawowa (art. 37a ust. 3 Ustawy);

- funkcja dopuszczalna (art. 37a ust. 3 Ustawy);
- infrastruktura portowa (art. 2 pkt 4 ustawy o portach i przystaniach morskich);
- infrastruktura zapewniająca dostęp do portów lub przystani morskich (art. 2 pkt 5 ustawy o portach i przystaniach morskich);
- inwestycja celu publicznego (art. 2 pkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami);
- kąpielisko (art. 16 pkt 22 Prawa wodnego);
- krajobraz kulturowy (art. 3 pkt 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami);
- miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli (art. 16 pkt 28 Prawa wodnego);
- linia podstawowa (art. 5 ust. 2 i 2a Ustawy);
- Marynarka Wojenna (jako rodzaj Sił Zbrojnych w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej);
- minimalny poziom bezpieczeństwa brzegu morskiego (art. 37 ust. 1a i 1b Ustawy, § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 17 listopada 2017 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego);
- morskie wody wewnętrzne (art. 4 Ustawy);
- morze terytorialne (art. 5 ust. 1 Ustawy);
- obszar górniczy (art. 6 ust. 1 pkt 5 Prawa geologicznego i górniczego);
- obszary morskie Rzeczypospolitej Polskiej (polskie obszary morskie) (art. 2 ust. 1 Ustawy);
- Obszar Natura 2000 (art. 5 pkt 2b ustawy o ochronie przyrody);
- ochrona środowiska (art. 3 pkt 13 Prawa ochrony środowiska);
- ochrona przyrody (art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody);
- ochrona in situ (art. 5 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody);
- odnawialne źródła energii (art. 2 pkt 22 ustawy o odnawialnych źródłach energii);
- pas nadbrzeżny (art. 36 ust. 1-4 Ustawy);
- planowanie i zagospodarowanie przestrzenne obszarów morskich (art. 37¹ Ustawy);
- podejście ekosystemowe (art. 37b ust. 1a Ustawy);
- podziemne składowisko dwutlenku węgla (art. 6 ust. 1 pkt 5a Prawa geologicznego i górniczego);
- port lub przystań morska (art. 2 pkt 2 ustawy o portach i przystaniach morskich);
- port o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej (art. 2 pkt 3 ustawy o portach i przystaniach morskich);
- poszukiwanie (art. 6 ust. 1 pkt 7 Prawa geologicznego i górniczego);
- praca geologiczna (art. 6 ust. 1 pkt 8 Prawa geologicznego i górniczego);
- przeznaczenie akwenu (§ 2 pkt 7 Rozporządzenia);
- przyroda (definicja wymieniająca desygnaty pojęcia została określona w art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody);

- przystań plażowa (art. 2 pkt 2a ustawy o portach i przystaniach morskich);
- rozpoznawanie (art. 6 ust. 1 pkt 13 Prawa geologicznego i górniczego);
- różnorodność biologiczna (art. 5 pkt 16 ustawy o ochronie przyrody);
- rybołówstwo morskie (art. 2 ust. 1 pkt 21 oraz 20 i 22 ustawy o rybołówstwie morskim);
- rybołówstwo przybrzeżne (łodziowe) (art. 3 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego);
- siedlisko przyrodnicze (art. 5 pkt 17 ustawy o ochronie przyrody);
- strefa przyległa (art. 13a ust. 1 Ustawy);
- sytuacja kryzysowa (art. 3 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym);
- środowisko (art. 3 pkt 39 Prawa ochrony środowiska);
- środowisko przyrodnicze (art. 5 pkt 20 ustawy o ochronie przyrody);
- walory krajobrazowe (art. 5 pkt 23 ustawy o ochronie przyrody);
- walory przyrodnicze (jako wartości przyrodnicze są objęte zakresem pojęcia definicji walorów krajobrazowych, art. 5 pkt 23 ustawy o ochronie przyrody);
- węglowodory (art. 6 ust. 1 pkt 16 Prawa geologicznego i górniczego);
- właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego (art. 5 pkt 25 ustawy o ochronie przyrody);
- wydobywanie węglowodorów ze złóż (art. 6 ust. 1 pkt 16c Prawa geologicznego i górniczego);
- wyłączna strefa ekonomiczna (art. 15 i art. 16 ust. 1 i 2 Ustawy);
- zabytek (art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami);
- zabytek archeologiczny (art. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami);
- zakład górniczy (art. 6 ust. 1 pkt 18 Prawa geologicznego i górniczego);
- złoża kopaliny (art. 6 ust. 1 pkt 19 Prawa geologicznego i górniczego).

W ustaleniach ogólnych w § 1 ust. 3 zdefiniowano zakres funkcji podstawowej lub dopuszczalnej, wskazane w szczegółowych rozstrzygnięciach planu dotyczących poszczególnych akwenów, zawartych w załączniku 2 Rozstrzygnięcia szczegółowe, na potrzeby:

- akwakultury;
- badań naukowych;
- dziedzictwa kulturowego;
- funkcjonowania portu lub przystani;
- infrastruktury technicznej;
- obronności i bezpieczeństwa państwa;
- ochrony brzegu morskiego;
- ochrony środowiska i przyrody;
- poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż;
- pozyskiwania energii odnawialnej;

- rezerwy dla przyszłego rozwoju;
- rezerwy dla przyszłego rozwoju z dopuszczeniem wydobywania;
- rybołówstwa;
- sztucznych wysp i konstrukcji;
- transportu;
- turystyki, sportu i rekreacji;
- uwarunkowanego środowiskowo rozwoju lokalnego;
- wielofunkcyjnego rozwoju gospodarczego.

Obszar objęty planem, stosownie do wymogów § 5 ust. 1 pkt 3 i 6 lit. a oraz § 6 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia podzielono na akweny o funkcji podstawowej. Stosownie do możliwości określonej w § 6 ust. 2 pkt 1 lit. 1 Rozporządzenia, wydzielono dodatkowo akweny inne niż określające funkcje podstawowe w Rozporządzeniu wynikające z występującego zróżnicowania funkcjonalnego i potrzeb planu.

Obszar objęty planem podzielono na akweny o funkcji podstawowej:

- transport;
- infrastruktura techniczna;
- funkcjonowanie portu lub przystani;
- ochrona środowiska i przyrody;
- pozyskiwanie energii odnawialnej;
- poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż;
- obronność i bezpieczeństwo państwa;
- ochrona brzegu morskiego;
- wielofunkcyjny rozwój gospodarczy;
- rezerwa dla przyszłego rozwoju;
- rezerwa dla przyszłego rozwoju z dopuszczeniem wydobywania;
- uwarunkowany środowiskowo rozwój lokalny.

Akweny o funkcji podstawowej wskazano na rysunku planu, stanowiącym załącznik nr 4.

Dla obszaru objętego planem, w załączniku „Ustalenia ogólne”, w § 3 – 10, określono ogólne uwarunkowania dotyczące wykonywania funkcji:

- obronności i bezpieczeństwa państwa – wykonywane mogą być na całym obszarze planu;
- ochrony środowiska i przyrody – wykonywane mogą być na całym obszarze planu;
- ochrony przestrzennej obiektów podwodnego dziedzictwa kulturowego – obowiązuje na całym obszarze planu;
- układania elementów liniowych – dopuszczone na określonych zasadach, w wydzielonych akwenach lub podakwenach, z wyłączeniem światłowodów dopuszczonych na całym obszarze

planu z wyjątkami związanymi z obronnością, bezpieczeństwem państwa, uwarunkowaniami technicznymi, środowiskowymi, ekonomicznymi i prawnymi;

- wznoszenia morskich elektrowni wiatrowych – dopuszczone wyłącznie w akwenach o funkcji podstawowej „pozyskiwania energii odnawialnej”;
- poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż, określone szczegółowo w poszczególnych akwenach;
- turystyki, sportu i rekreacji nadmorskiej – dopuszczone w szczególności w podakwenach o funkcji „turystyka, sport i rekreacja” wyznaczonych na rzecz rozwoju turystyki nadmorskiej;
- transport i rybołówstwo - dopuszczone (z ograniczeniami szczegółowymi określonymi w poszczególnych akwenach) na całym obszarze objętym planem, z wyłączeniem stref zamkniętych dla żeglugi lub rybołówstwa na mocy przepisów odrębnych;
- badań naukowych – mogą być prowadzone na całym obszarze objętym planem, na podstawie odrębnych przepisów.

Wykonywanie funkcji podstawowych i dopuszczalnych określonych dla poszczególnych akwenów lub ich podakwenów, wskazanych w rozstrzygnięciach szczegółowych zawartych w załączniku nr 2 do rozporządzenia, może być czasowo ograniczane poza ustaleniami planu ze względu na konieczność zapewnienia obronności i bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa życia ludzkiego oraz ochrony środowiska i przyrody.

W załączniku „Ustalenia ogólne” określono w § 11 podakweny i akwen na rzecz istniejących i planowanych inwestycji celu publicznego w tym infrastruktury technicznej.

W załączniku „Ustalenia ogólne” określono w § 12 priorytetowe kierunki i warunki rozwoju transportu i rozwoju infrastruktury technicznej obsługującej żeglugę, wyznaczając akweny i podakweny zapewniające rozwój transportu i związanej z nim infrastruktury technicznej.

W załączniku „Ustalenia ogólne” w § 14 określono akweny dla poszczególnych funkcji podstawowych ustalając współrzędne charakterystycznych punktów załamania granic obszaru tych akwenów – ich lokalizację wskazano na rysunku planu.

Rysunek planu, zgodnie z § 4 ust. 2 Rozporządzenia stanowiący część graficzną planu, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

Rysunek planu, zgodnie z § 7 ust. 1 Rozporządzenia, sporządzony został w skali 1:200 000, w układzie współrzędnych „PL-1992” zgodnym z obowiązującym państwowym systemem odniesień przestrzennych.

W dokonywaniu wydzielenia akwenów na rysunku planu, podstawowe znaczenie przypisano wyróżnieniu:

- a) funkcji łącznikowych, gwarantujących niezbędne przestrzenie dla utrzymania i rozwoju relacji (transport morski, dostępność do portów i obszarów łowisk);
- b) funkcji trwale gwarantujących wypełnienie wymogów konstytucyjnych (obronność i bezpieczeństwo państwa, ochrona brzegu morskiego, ochrona dziedzictwa narodowego i środowiska, w tym szczególnych, najcenniejszych zasobów środowiska i przyrody);
- c) funkcji na długi czas utrwalonych i wykorzystujących szczególne warunki lokalizacyjne niektórych obszarów (porty i przystanie morskie, atrakcyjne ze względu na występujące zasoby obszary dla poszukiwania i wydobywania kopalin, pozyskiwania energii odnawialnej).

Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące poszczególnych wydzielonych akwenów

Załącznik nr 2 do planu określa rozstrzygnięcia szczegółowe dotyczące przeznaczenia poszczególnych akwenów oraz informacje o szczególnie istotnych uwarunkowaniach, mających wpływ na przyszłe użytkowanie poszczególnych akwenów.

Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące poszczególnych akwenów lub ich wydzielonych części zostały przedstawione, stosownie do załącznika do Rozporządzenia, w formie kart akwenów.

Rozstrzygnięcia dotyczące poszczególnych akwenów zawierają:

- a) określenie funkcji podstawowej;
- b) ustalenie funkcji dopuszczalnych dla poszczególnych akwenów;
- c) zakazy lub ograniczenia w korzystaniu z poszczególnych akwenów, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego;
- d) informację o inwestycjach celu publicznego, w tym o ich rozmieszczeniu, planowanej do realizacji w ramach funkcji akwenu;
- e) warunki dotyczące obronności i bezpieczeństwa państwa, ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, rybołówstwa i akwakultury, pozyskiwania energii odnawialnej, poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż;
- f) ustalenia wiążące samorządy województw oraz gminy, w obszarze których występują morskie wody wewnętrzne, lub gminy sąsiadujące z obszarem planu poprzez linię brzegową lub odpowiadające tej linii granice obszarów morskich, przy sporządzaniu odpowiednio planów zagospodarowania przestrzennego województw, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W kartach poszczególnych akwenów określono obowiązujące zakazy lub ograniczenia w korzystaniu z poszczególnych obszarów wg rodzajów funkcji jakich dotyczą. Jest to zbiór nakazów, zakazów i wyjątków, które czytane bezpośrednio wskazują jednoznacznie użytkownikom przestrzeni morskiej dopuszczalne i niedopuszczalne sposoby wykorzystywania tej przestrzeni.

Warunki korzystania z akwenów przedstawiono także w ujęciu funkcji, których dotyczą. Warunki dotyczące uprawiania rybołówstwa i akwakultury, pozyskiwania energii odnawialnej, poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż oraz ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego to zdefiniowane wymagania, jakie muszą być spełnione, realizowane dla zapewnienia w danym akwencie ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego lub dla umożliwienia prowadzenia na tym obszarze działalności w sferze uprawiania rybołówstwa i akwakultury, pozyskiwania energii odnawialnej, poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż. Warunki ustalane w planie stanowią wynik zastosowania podejścia ekosystemowego. Warunki stanowią katalog zamknięty wynikający z obowiązujących obecnie przepisów prawa (tj. Rozporządzenia).

Ponadto w akwenach obowiązują zasady korzystania z nich wynikające z dokumentów lub aktów normatywnych, nie odnoszących się bezpośrednio do zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, mających jednak wymiar przestrzenny (nie obowiązują na całym obszarze objętym projektem planu). Zasady stanowią katalog zamknięty wynikający z obowiązujących obecnie przepisów prawa. Dotyczą one:

- a) form ochrony przyrody i ich otulin oraz ustaleń planów ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.);

- b) koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie kopalin lub wydobywanie kopalin, wydanych na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - *Prawo geologiczne i górnicze* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 868 z późn. zm.);
- c) obiektów i akwenów chronionych na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2067 z późn. zm.);
- d) obiektów i stref chronionych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.);
- e) stref zamkniętych dla żeglugi i rybołówstwa oraz ogłaszanych okresowo stref niebezpiecznych dla żeglugi i rybołówstwa, ustanawianych na podstawie art. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2214 z późn. zm.);
- f) ochrony żywych zasobów morza na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. *o rybołówstwie morskim* (Dz. U. z 2019 r., poz. 586 z późn. zm.);
- g) działań realizowanych w ramach krajowego programu ochrony wód morskich, o którym mowa w art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.).

Informacje o szczególnie istotnych uwarunkowaniach mających wpływ na przyszłe użytkowanie poszczególnych akwenów zawarte w kartach akwenów dotyczą:

- a) zasad korzystania z poszczególnych akwenów, wynikających z dokumentów lub aktów normatywnych określonych w przepisach;
- b) szczególnie istotnych uwarunkowań dotyczących poszczególnych akwenów;
- c) innych istotnych informacji dotyczących poszczególnych akwenów, w tym rekomendacji wynikających z prac nad planem, dotyczących innych niż plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, procedur administracyjnych kształtujących zagospodarowanie przestrzenne tych obszarów.

Informacje te mają charakter pomocniczy i nie stanowią przesądzeń i rozstrzygnięć planu.

Dla akwenów POM.84.L, POM.85.M (Zatoka Gdańska), POM.01.Ip, POM.87.Ip, POM.88.Ip, (wody portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej) oraz POM.02.C, POM.04.Ip, POM.06.C, POM.07.C, POM.17.Ip, POM.19.C, POM.22.Ip, POM.26.C, POM.28.Ip, POM.31.C, POM.35.Ip, POM.37.C, POM.38a.C, POM.38b.C, POM.40a.C, POM.40b.C, POM.63.Ip, POM.64.Ip, POM.66.C, POM.86.Ip z uwagi na występujące rozmieszczenie, zagęszczenie wielu funkcji i potencjalną konfliktowość niektórych funkcji między nimi, powinny być sporządzone plany w skali większej niż 1:200 000. Podobnie należałoby rozważyć sporządzenie tego typu planu dla kompleksu przestrzennego pozyskiwania energii odnawialnej i obszarów ten kompleks otaczających, a więc akwenów: POM.43.E, POM.44.E, POM.45.E, POM.46.E, POM.42.O, POM.93.T oraz fragmentów POM.16.Pw.

Załącznikami do projektu rozporządzenia są:

- załącznik nr 1 - ustalenia ogólne (tzw. treść ogólna planu);
- załącznik nr 2 - rozstrzygnięcia szczegółowe tj. karty akwenów;
- załącznik nr 3 - uzasadnienie do szczegółowych rozstrzygnięć dotyczących poszczególnych akwenów planu;
- załącznik nr 4 - rysunek planu.

4. Zmiany w postępowaniu po uchwaleniu planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej obszarów morskich (przewidywane skutki wejścia planu w życie)

Plan nie będzie jedynym dokumentem stanowiącym podstawę prawną dla działań lokalizowanych bądź wpływających na przestrzeń morską. Uwzględnia on wszystkie przepisy prawa krajowego i międzynarodowego odnoszące się do obszarów morskich i nie stoi z nimi w sprzeczności. Procedury postępowania, prowadzone w odniesieniu do poszczególnych spraw dotyczących zagospodarowania, użytkowania, w tym ochrony obszarów morskich, po przyjęciu planu, będą musiały nadal je uwzględniać i respektować. Plan ich nie zastępuje. Dotyczy to np. wyznaczonych obszarów Natura 2000 oraz opracowanych i opracowywanych dla nich planów ochrony czy decyzji Ministra Obrony Narodowej w sprawach ustalenia obszarów zamkniętych.

Plan opracowany zgodnie z zakresem i wymogami określonymi w Ustawie i w Rozporządzeniu nie może regulować spraw wykraczających poza zakres wskazany w ww. przepisach.

Po jego przyjęciu plan stanie się narzędziem koordynacji działań o wymiarze przestrzennym, w tym decyzji władz publicznych oraz źródłem uwarunkowań przestrzennych i wynikających z niego ustaleń dla podejmowania poszczególnych decyzji przestrzennych przez podmioty publiczne oraz obecnych i potencjalnych użytkowników obszarów morskich.

Plan, zgodnie z art. 23 ust 1b Ustawy, zmieni kompetencje organów wydających pozwolenia na wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich – niektóre obecne kompetencje ministra przejmą dyrektorzy właściwych urzędów morskich.

Plan, zgodnie przepisem określonym w art. 27g pkt. 1 Ustawy, stanie się dla Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej narzędziem oceny wniosków złożonych w postępowaniu rozstrzygającym zgodność planowanych przedsięwzięć z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego.

Plan dla szeregu spraw dotychczas nieuregulowanych, a tego wymagających, będzie narzędziem nowym. Z uwagi na uregulowany prawnie zakres kompetencji wpłynie np. na podejmowanie decyzji o wydobywaniu kopalin, lub wynoszeniu elektrowni wiatrowych, nie będzie mógł wpływać natomiast na ustalania warunków dla transportu, trwałe zamykanie dla rybołówstwa obszarów morskich, zakres i intensywność monitoringu środowiska, czy zakres oceny oddziaływania na środowisko – obecnie pozostaje to poza kompetencjami planu i jest regulowane odrębnymi przepisami, które nie uwzględniają sytuacji istnienia planu.

Plan nie unieważnia żadnych prawomocnie wydanych decyzji przestrzennych. Nie stanowi ponadto instrumentu zmiany pozwolenia np. na wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich. Natomiast z planu mogą wynikać dodatkowe ustalenia, ograniczenia lub warunki, które inwestor będzie musiał wziąć pod uwagę przy projektowaniu, realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Celem planu jest pomoc w rozstrzyganiu lub ograniczaniu konfliktów przestrzennych. Może być także pomocny w rozwiązywaniu konfliktów, które będą się pojawiały przy działaniach podejmowanych na podstawie odrębnych przepisów. W planie za konflikt nie jest uznawana sytuacja, gdy brak możliwości jednoczesnego w czasie lub przestrzeni użytkowania określonej przestrzeni dla dwóch sposobów jej wykorzystania, został wcześniej rozstrzygnięty w ramach istniejącego porządku prawnego.

Przyjęcie planu wpłynie na podniesienie skuteczności zarządzania i koordynacji działań, w tym decyzji administracyjnych. Decyzje przestrzenne wydawane dotychczas często bez dostatecznych (bo nie wymaganych przepisem prawnym) konsultacji, opiniowania lub uzgodnień będą musiały

respektować ustalenia planu oraz brać pod uwagę jego uwarunkowania. Opracowanie jednolitego planu dla obszarów morskich zapewni spójność działań różnych organów administracji niezależnie od terytorialnego usytuowania, w tym postępowania terenowych organów administracji morskiej, tj. urzędów morskich.

Przyjęcie planu wpłynie na poprawę koordynacji oraz integracji procedur administracyjnych, tworząc przejrzyste i trwałe regulacje prawne wiążące przy podejmowaniu decyzji przestrzennych.

Informacje zawarte w planie, stanowią wspólną aktualną bazę wiedzy, skonstruowaną według jednolitych reguł, i informują użytkowników planu o:

- a) szczegółowych właściwości istotnych dla charakterystyki obszarów morskich (np. dostępność zasobów naturalnych itp.);
- b) bieżącej działalności morskiej (liczba, intensywność działań);
- c) planowanych działań w obszarze morskim (tworzenie elektrowni wiatrowych, sztucznych wysp itp.);
- d) uwarunkowaniach środowiskowych działań w obszarze morskim.

Plan będzie istotnym źródłem informacji o rozmieszczeniu przestrzennym cech, zasobów i właściwości przestrzeni morskiej udostępnionym dla wykorzystywania przez wszelkie podmioty publiczne, w tym samorządowe oraz istniejących i potencjalnych użytkowników obszarów morskich, także tych zamierzających inwestować na obszarach morskich.